БЪЛГАРСКА СТОПАНСКА КАМАРА
В ПОДКРЕПА НА БЪЛГАРСКИЯ БИЗНЕС ОТ 1980 г.

Адрес: 1527 София, ул. Чаталджа 76
Тел.: +3592 932 09 11
факс: +3592 987 26 04
E-mail: office@bia-bg.com Web: www.bia-bg.com
FB: www.facebook.com/BIA.Bulgaria

Изх. № 02-00-53/09.11.2026 г.

ДО

Г-Н КОНСТАНТИН ПРОДАНОВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

Г-Н СТЕФАН БЕЛЧЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА,
ПО ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА,
ИНВЕСТИЦИИ И ИНДУСТРИЯ

Г-Н ГАЛИН ДУРЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВЪПРОСИ И КОНТРОЛ НА
ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ

ПРИ 52-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ОТНОСНО: **Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗИД на ЗКПО),** сигнатура 52-602-01-65, внесен от Министерски съвет на 05.11.2026 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Представяме на Вашето внимание становището на *Българска стопанска камара – съюз на българския бизнес (БСК)* във връзка с внесения в Народното събрание от Министерски съвет проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗИД на ЗКПО).

БСК последователно подкрепя запазването на основните предимства на българската данъчна система – относително ниски ставки, широка данъчна основа, неутралност, предвидимост и ограничена административна тежест. Именно устойчивостта на данъчната среда е едно от малкото дългосрочни конкурентни предимства на България и не следва да бъде поставяна под съмнение чрез чести, конюнктурни или секторно насочени промени.

Проектът съдържа предложения, които оценяваме положително – увеличаването на прага за данъчно амортизируеми активи, възможността за ускорена данъчна амортизация на инвестиции в технологии за изкуствен интелект и високопроизводителна компютърна инфраструктура, както и принципното удължаване на срока за пренасяне на данъчни загуби.

Същевременно, законопроектът съдържа приходни мерки, с които се предлага въвеждане нова или увеличаване на съществуваща данъчна тежест за предприятията и работниците и ограничаване на права, без те да са подкрепени с достатъчна икономическа и правна обосновка.

1. Мерки, свързани с актуализиране на стойностния праг за данъчни дълготрайни материални и нематериални активи, данъчните амортизации и инвестициите в нови технологии

БСК подкрепя увеличаването на стойностния праг за данъчни амортизируеми активи от 700 лв. на 1 000 евро. Предложената промяна отчита както преминаването към единната европейска валута, така и натрупаното през годините изменение на ценовите равнища и ще ограничи ненужната отчетност на активи с относително ниска стойност.

Положително оценяваме предложението за ускорена данъчна амортизация на инвестиции в технологии за изкуствен интелект, високопроизводителна компютърна техника и сървърна инфраструктура. Мярката е допълнителен данъчен и инвестиционен стимул за предприятията, наред с действащите от началото на тази година разпоредби, въвеждащи възможност за допълнително признаване на разходи за научноизследователска и развойна дейност. Подобни мерки насърчават технологичното обновяване и намаляват административната тежест за бизнеса.

2. Мерки, свързани с пренасянето на данъчните загуби

БСК подкрепя удължаването на срока за пренасяне на данъчната загуба от пет на десет години. Същевременно, не подкрепяме ограничаването на годишното приспадане до 70% от положителния данъчен финансов резултат.

Предложените разпоредби предвиждат предприятия, които не са приспаднали подлежащи на приспадане данъчни загуби от предходни години, да бъдат задължени да начислят и внесат корпоративен данък върху поне 30% от текущия положителен резултат. Ограничението се предвижда да се прилага и за непренесените към 31 декември 2026 г. загуби.

Този подход е особено неблагоприятен за предприятия с циклична дейност, висока капиталоемкост и значителен първоначален инвестиционен период. По икономическата си същност данъкът върху печалбата следва да отчита резултата на предприятието във времето, а не да облага текущ положителен резултат преди възстановяването на натрупани предходни загуби.

Предлагаме десетгодишният срок да бъде запазен, а ограничението за приспадане на данъчна загуба до 70% от печалбата да отпадне или алтернативно да се прилага, но единствено за данъчни загуби от предходни години, които не са пренесени в пълен размер след пет последователни години на приспадане. Във всички случаи ограничението не следва да се прилага спрямо данъчни загуби, възникнали преди влизане в сила на предложените изменения.

3. Мерки, свързани с ваучерите за храна

БСК подкрепя увеличението на максималния размер на ваучерите за храна на до 200 евро месечно, наред с публично оповестеното увеличение на общата годишна квота. Въздържаме се от подкрепа на предложеното въвеждане на 7% окончателен данък върху стойността на ваучера.

Последователно в годините сме настоявали за увеличение както на годишната квота, така и на максималния месечен размер на ваучерите за храна. Вярваме, че те са важна социална придобивка за работниците и служителите. Оценяваме положително увеличението на максималния месечен размер на ваучера за храна от 102,26 евро на 200 евро като добра възможност за всички работодатели, които предоставят ваучери за храна, да увеличат разполагаемия доход на своите работници и служители, в рамките на финансовите си възможности.

Същевременно, предложението за въвеждане на облагане с окончателен данък в размер на 7% намалява непосредствената полза за работещите и едновременно с това създава нови административни задължения за работодателите по удържане, деклариране и внасяне на данъка, без достатъчно яснота относно документирането на тези процеси.

Увеличаването на номиналния размер на ваучера и годишната квота не следва да служат като основание за промяна на основния принцип на данъчно третиране на тези социални разходи.

Отчитаме, че след обсъжданията в НСТС е възприет алтернативният подход – облагането да обхваща само стойността над 102,26 евро. Въпреки това продължаваме да не подкрепяме въвеждането на 7% окончателен данък върху тази част от ваучера и предлагаме то да бъде оттеглено.

4. Мерки, свързани с актуализиране на режима на облагане на разходите в натура

БСК не подкрепя увеличаването на ставката за облагане на разходите в натура, свързани с лично ползване на фирмени активи, от 3 на 7 на сто.

В началото на 2022 г. БСК изрично подкрепи запазването на този режим като практически способ за облагане на личното ползване на фирмени активи. При проведените тогава разговори беше предоставена информация, че годишният приход за бюджета от тази данък, при ставка от 10%, е в размер на едва 15,7 млн. лева (малко над 8 млн. евро). В резултат на това бяха приети изменения на Закона, с които ставката на данъка бе намалена от 10% на 3%, считано от 01.01.2022 г. (ДВ. бр.17 от 1 март 2022 г.).

Посоченото в мотивите съображение, че действащата ставка води до сравнително ниско ефективно облагане, само по себе си не обосновава повече от двукратно увеличение. Не е представен анализ, който да показва, че ставката от 3 на сто не постига целите си, поражда съществени злоупотреби или води до неоправдано данъчно предимство, както и по какъв начин увеличението ѝ на 7 на сто ще доведе до по-балансирано, по-справедливо и последователно данъчно третиране на личното потребление. При отсъствие на такава обосновка предложеното увеличение представлява изцяло приходна мярка, което при запазване на настоящата събираемост би донесло допълнителен годишен приход в бюджета от около 3,2 млн. евро. В публикуваната

Актуализирана средносрочна бюджетна прогноза (Мотиви към законопроекта за държавния бюджет на РБ за 2027 г.) **очакваният общ ефект за бюджета е в размер на едва 6,6 млн. евро.**

Предлагаме ставката от 3 на сто да бъде запазена.

5. Мерки, свързани с административнонаказателните разпоредби и преизчисляване размера на глобите и имуществените санкции

Възразяваме срещу предложения подход при редица санкционни разпоредби числовият размер да бъде запазен, а обозначението „лева" да бъде заменено с „евро". Това води до приблизително двукратно реално увеличение на съответната глоба или имуществена санкция, а не техническо привеждане на законодателството към еврото. Законът за въвеждане на еврото вече съдържа правила за превалутиране на установените в левове публични задължения, включително глоби и санкции.

Ако вносителят счита, че съществуващите размери на санкциите вече не са достатъчно възпиращи, тяхното увеличение може да бъде обсъждано, но следва да бъде представено открито като изменение на санкционната политика, подкрепено с данни за ефективността на действащия режим и с оценка за пропорционалността.

Преминаването към еврото не следва да се използва като формална възможност за увеличение на имуществената тежест.

6. Мерки, свързани с въвеждането на еднократен данък върху т.нар. „свръхпечалба"

БСК възразява срещу предложението за въвеждане през 2027 г. на допълнителен данък в размер на 33 на сто за избрани групи предприятия.

Последователно отстояваме позицията, че подобни мерки, с които се въвежда извънредно допълнително подоходно облагане на предприятията, намаляват предвидимостта на бизнес средата, вредят на конкурентоспособността и икономиката на България. Още през 2023 г. не подкрепихме предложението за разпростиране на солидарната вноска върху предприятия извън обхвата на Регламент (ЕС) 2022/1854, тъй като подобно облагане създава непредвидимост на данъчната среда и представлява негативен сигнал към местните и чуждестранни инвеститори. Създаването на подобен прецедент предпоставя при възникване на следващ бюджетен проблем отново да бъде търсен извънреден ресурс от успешно работещите предприятия.

Настоящият проект възпроизвежда основните елементи на Регламента – 33-процентна ставка и увеличение с 20 на сто над историческа средна печалба – но ги прилага към банки, застрахователи, телекомуникационни предприятия, определени финансови институции, обменни бюра и част от търговците на дребно с храни. Данъкът се определя върху превишението на данъчната печалба за 2027 г. над средната данъчна печалба за период от шест години – 2020-2025 г., увеличена с 20 на сто („индивидуално ниво на нормална доходност"). Предложената формула установява дали абсолютният размер на данъчната печалба за една година е по-висок от субективно определена историческа средна стойност, **но не установява дали е реализирана извънредна икономическа доходност.** Проектът допуска преотстъпване на 30 на сто от извънредния данък при определени условия за използването му за капитал, резерви и инвестиции, но това не отстранява принципното възражение срещу облагането и начина на определяне на данъчната основа.

Обръщаме внимание, че увеличението на печалбата може да се дължи на редица фактори, сред които разширяване на дейността, нови инвестиции, придобиване на предприятия, увеличение на капитала, по-висока производителност, инфлация или структурна промяна на бизнеса, без това да води до повишаване на нормата на възвръщаемост. Това на практика означава, че предприятие, което оперира дори при по-ниска норма на възвръщаемост от референтния период, може да попадне в режима поради разширяване на дейността си.

Изборът на обхват на задължените лица беше публично аргументиран с твърдението, че посочените сектори формират приблизително 60% от установената „свръхпечалба", както и с тезата, че в други отрасли печалбите се реинвестират, докато в част от избраните сектори се разпределят като дивиденти. **В същото време законопроектът не разграничава облагането в зависимост от това дали печалбата е разпределена, или реинвестирана.**

Аналогията с Регламент (ЕС) 2022/1854 е неправилна и не представлява самостоятелно основание за въвеждане на извънредно подоходно облагане. Европейската солидарна вноска бе създадена като извънредна и временна реакция на конкретния енергиен шок, прилагана за секторите: нефт, природен газ, въглища и нефтопреработване, чиито извънредни приходи са пряко

свързани с кризата. Референтният период беше определен на четири години, а самият регламент подчертава връзката между извънредните печалби и непредвидимото развитие на енергийните пазари. За предложените шест групи задължени лица не е установено общо външно извънредно събитие, което да е породило съпоставими условия за облагане. Фактът, че аналогични мерки са били използвани и в други държави, при това със спорен икономически ефект, не може да обоснове тяхното въвеждане в българското законодателство. **В допълнение, дори и в държавите, които приложиха подобно извънредно облагане, референтният период за определяне на средната печалба също не беше по-дълъг от 4 години.**

Въвеждането на изискване за изчисляване на т. нар. контролен индикатор, като отношение между счетоводната печалба и нетните приходи от продажби, както и предвиденият начин за определяне на данъчната печалба за 2027 година – като произведение от нетните приходи от продажби за 2027 г. и по-високия от размера на контролния индикатор за 2025 г. и размера на контролния индикатор за 2026, **води до данъчно облагане на база приходи, дори и при низходящ марж на печалбата на предприятието.**

Според предварителната частична оценка на въздействието от тази мярка се очаква приход от приблизително 800 млн. евро за 2027 г., като значителна част следва да бъде събрана авансово. Въпреки очевидния мащаб на намесата и въздействието, **към законопроекта не е приложена цялостна предварителна оценка**. Съгласно чл. 20 от ЗНА цялостна предварителна оценка се извършва, когато частичната оценка показва възможност за значителни последици.

Оценката следва да включва отражението върху инвестициите, заетостта, кредитирането, цената на финансирането, крайните цени, конкуренцията, капиталовата устойчивост на финансовия сектор, бъдещите данъчни приходи и възможно поведение на отклонение от данъчно облагане. Обръщаме внимание, че разходите за данъци от печалбата са присъщ разход за всяка стопанска дейност и тяхното повишаване може да има негативно отражение върху крайните пазарни цени на предлаганите стоки и услуги, не само в засегнатите сектори.

По отношение на финансовия сектор следва да бъде отчетено и задължението за консултация с Европейската централна банка. Решение 98/415/ЕО на Съвета изисква националните органи да консултират ЕЦБ по проекти на правила за финансовите институции, когато те могат съществено да повлияят върху стабилността на финансовите институции и пазари. ЕЦБ регулярно дава становища именно по национални банкови данъци. При положение че БНБ изрично посочва възможни последици за кредитирането и устойчивостта на системата, смятаме, че консултацията с ЕЦБ следва да бъде проведена преди окончателното решение по проекта.

Настояваме разпоредбите за въвеждане на данък върху т.нар. „свръхпечалба" да бъдат оттеглени.

По изложените съображения Българската стопанска камара не подкрепя законопроекта в представения му вид и предлага неговото преработване в посочените по-горе направления.

С УВАЖЕНИЕ,

ДОБРИ МИТРЕВ

Председател на УС на БСК